

KOLOZSVÁRI SZÍNHÁZI KÖZLÖNY.

Kolozsvártt, mart. 12. 1860.

NAPILAP.

99-ik szám.

Előfizetési ár:
(Február 16-tól, a színidény végéig.)
Helyben házhoz hordva 1 frt. 30 kr.
Vidékre postán küldve 1 „ 50 „ osztr. ért.

Mindenemü hirdetések elfogadtatnak: kétszer
hasábozott sorért 5 ujkr., ismétléseknel 3
ujkrt.
Kincstári díj minden hirdetéstől 30 ujkr.

Elmefuttatás egy falka ? fölött.

(Lásd e lap f. e. 90-dik számában a „nyiltpostát.”)

Barátom Szerkesztő!

A becses lapodnak idézett számában ellenembe kiállított kérdőjelek sokasága úgy megijesztett, hogy miként láthatod (fölteszem rólad, hogy mint író egyszersmind Clairvoyant légy, miként Adorján egy divatsarnoki novellában) rögtön íróasztalomhoz sompolyodám. Nemde nagy morális erőről tesz ez tanuságot? Ezért számolok is elismerésedre. Aztán nem szép dolog-e oly hamar fölfogni holmi horgas rebuszkáknak horderejét?

Kérdőjeleid számáról ítélve úgy látszik nagyon sok tudnivalóid lehetnek innen Udvarhelyről.

E gondolat csaknem kétségbeejti bennem a jószándékot és a szolgálatkészséget.

Mióta divatba jött az embert annyi mindentféle prüfungok szitáin keresztül szűrögetni emberré, leküzdhetetlen ellenszenvet érzek magamban minden obligát feleletre várakozó kérdés iránt. Kiváltképpen most olyan launében horgásztak fel kérdőjeleid a röstök padjáról, hogy nagy kedvem volna azt válaszolni neked: Professor uram! nem készültem. (Fájdalom, tán az olv. közönség is azon véleményben lesz, hogy ez lett volna a legjobb!) Amde ezt nem tehettem; most az iskolai törvények igen szigorúak, az ilyen őszinte, naiv válasz igen könnyen „consilium abeundi-t” vonhatna maga

után, ezt megint röstelleném; tehát deliberatum: felelni fogunk.

Kérem alássan azokat a kérdéseket, hadd oldjam meg őket.

„Íme itt van, tessék, ez az egyik? nro 1.“
Igen is, értem. Ugy-e bár az a figura azt méltóztatik kérdeni, hogy mint áll nálunk a színészet ügye? Válasz: semmiképpen sem. (Ah, ha mindenik kérdésen ilyen könnyen eshetnének keresztül!!) Nincsenek színészeink. Ha a mult őszön intéztetett volna hozzám e kérdés, mikor is Puderecky Nagy Mihály szintársulata itten állomásozott, akkor... igen akkor... hej akkor!... A többi belém rekedt; nem is erőltetem tehát. Mily nagy szerencse, hogy az a k k o r nem most van. Így lapod most megelégszik a gondolategyekkel is, úgy pedig még kritikusnak is kell vala lennem. Egyébiránt kérem, a gondolatok vámmmentesek, ezt egy német közmondás is így mondja; szeretném tehát látni, hogy ki fejtené meg hamarjában (kivévn a Divatsarnok Adorján-ját) mit akarnak azok a pontok: dicséretet? megróvást? A balramagyarázások ellensúlyozása végett annyit mondok még is, hogy szívesen látjuk mi Nagy M-t is — és bár melyik kisebbszerü szintársulatot. Udvarhelyt soha sem volt még méltó panaszra oka egy szintársulatnak is.

Az első kérdéssel tehát tökéletesen tisztába jöttünk. Menjünk tovább.

„Itt van, tessék? nro 2.“
Ha az ember ezt a kérdőjelt közelebből szemlélve

ügyre veszi, lehetetlen észre nem venni, hogy mily meglepő hasonlatosság van e jel kanyarulatjai és a quadril „schön de dame” figurája között. Ugy hiszem tehát, hogy jól sejtek akkor, midőn abban a kérdőjelben valami farsangi tudakozódást látok belébjuttatva; persze elemés jelképezés által. Nos, ugy-e eltaláltam!

De aztán erre a kérdésre már felelünk is!

Nálunk a farságon négy szombat estvé volt farsáng, az az hogy bál.

„Miért éppen szombaton?” — kérded — „há-lás elismerésből és gyöngéd figyelemből talán azon Izrael fiak iránt, kik oly sok titkos érdemekkel szoktak bírní a közönség bizonyos bálazhatási akadályainak elhárításában?”

Az ilyen gyöngédtelen észrevételekkel nem akarom válasza méltatni. — Az egész farsángi kérdésben erre felelhetek a legbüszkébben.

„Nos, mi volt? tán álarcos bál?”

Höher!

„Vagy tán Picknick?”

Nix!

„Tudom már, tarisnyás filiszter bál!”

„Respectet kérek!!

„Jól van, ugy hát bizonyosan kaszinó-bál?”

„Ne tessél gunyolodni, hisz jól tudod, hogy ninesen casinonk.

„No hát mi volt? Tán csak nem urak báija?”

Fennebb, fennebb!! . . . De mivel már attól tartok hogy a végén még valaki, s tán magad is, Tuileria-bált gyanítasz — a mi pedig közbe legyen mondva veszedelmes egy politikai buk-fencz volna — tehát megmondok mindent: nekünk egytől egyig mind jótékony czélú bálaink voltak! — Azt tartom én igazán fényes bálnak, hol még a tánczterem is nemzeties, közérdekű czélok áldozó oltárává tétetik.

Az első szombaton tánczoltunk a kat-holikusok számára, hogy legyen nekik egy de-rék leány-növeldejek.

A második szombaton a reformatus atyafiaknak tánczoltunk, hasonló jámbor keresztényi czélból.

A harmadik szombaton a ref. tanuló ifjuságnak, hogy lehessen nekik már valahára zenebandájuk. (barátom betűszedő! vigyázzon ne-hogy zenebonát csináljon abból a jámbor szövből!)

A negyedik szombaton a kereskedők javára tánczoltunk (hej, pedig tánczoltatnak ők eleget minket, csak hogy ez nekünk nem igen válik javunkra) még pedig oly czélból, hogy a jövedelem egy most felállítandó kereskedelmi iskolára fordíttassék. — — (Vége köv.)

Nem kérdezi. . . .

Nem kérdezi a napsugár

Mi a virágnak a harmat? . . .

Fölszáritja, mi gondja rá

Ha ő szegény elis hervad?!!!

Nem kérdezi a kis madár

Örökké tart-e a tavasz?

Nagy örömét ha jön a tél

Nem váltja-e föl a panasz?

Nem kérdezi a szerelem

Midőn a szivben lángra gyul,

Hogy boldogságban fürdik-é,

Vagy a kin tengerébe ful. —

A mikor megszerettelek

Eszembe sem jutott nekem,

Hogy majd az élet kinaít

Mind, mind érted viselem.

Rózsajenő.

A mult század jeles francia színésznői.

III.

Clairon Lèris.

(Vége.

Előbb a rue de Busey-ben lakván, átköltözött a rue des Marais-Saint-Germainbe azon házba, melyben Racine lakott s a melyben Lecouvreur Adrienne halt meg. Ez ugyan azon ház, melyben Balzac 1826-ban nyomdáját tartá.

Magánosságában megkísérté elaggadt hinsá-gát elnyomni. Agenda czim alatt irt erkölcsi elmélkedéseket, melyekben nem hiányzott a szilárdság, s melyek legalább első részökben sokkal egyszerűbb hangon irták, mint a memoirek, a miknek bevezetésül szolgáltak.

Németországba távozása előtti számos sze-relmi viszonyai nem tarták vissza, hogy egy fiatal barátnőjének tanácsokat adjon, melyek magasztos, gyöngéd elmésségről és ildomosságról nevezetesek.

Visszalépte szabadon hagyá a mezőt Dumesnilnek, ki még hosszas ideig volt díszje a francia szinpadnak. Végre 40 évi dicsősége után, 63 éves korában 1776-ban ő is lelépett a szinpadról.

Egy negyed évszázad mulva még élt, gyöngékedve egészségében és szegény helyzetben ugyan, de nyugalomban, a midőn Clairon eszte-len memoirei megzavarák végnapjait.

E két vetélytársnő végre ugyanazon évben, 1803-ban halt meg, Clairon Párisban, Dumesnil Boulogne-sur-Merben az első 80 a másik 84 éves korában.

T Á R C Z A

Bel és külföldi vegyes hírek.

*A m u n e u m - e g y l e t folyó hó 10-én megtartá második tudományos ülését. Ez alkalommal Brassai Samu Liebig agriculturái vegytana felett tartott szellemdus értekezést, melynek bevégezése a következő alkalomra maradt. Utána Dózsa Dániel olvastatott fel Gyulai Pál tanár által két levelet, melyek Betlen Gábor fejden II Ferdinánd elleni hadjáratára, nevezetesen az ersekujvári döntő csatára vonatkozólag hoznak érdekes részleteket. E levelek egyike mellőzve egyebeket megczáfolja ortheliust s más történéseket, kik szerint a német tábornak Buquoi hős viadal közben 30 sebbel esett volna el, mert ebből kitünik, hogy Buquoit két közember fogta s egyszerűen szurle. A másik levél azon állítást dönti meg, mint ha Betlen Gábort e szerencsét hadjáratában feles töröksegély gyámolította volna, elevél világosan írja hogy a fejdelem mellett csak 400 török vala. Az érdekes felolvasásokat szép számu közönség hallgatá.

□ A napokban egy helybeli mesterlegény — ötven forint adósság miatt meg akarta magát ölni egy borotvával. Eppen midőn feltett szándékát végre akarta volna hajtani, belép hozzá hitelezője, ki megértvén a szerencsétlenülber szándékát, annyira megijedt, hogy azonnal lemondott véglegesen követeléséről, csak hogy ne ömiatta legyen öngyilkossá.

□ Vodiauier F. az „Academia könyve“ című költemény füzérre nyit előfizetést 1 ftjával. E műben — mint a kiadó mondja — legjelesebb írónk lesznek képviselve, szerkesztésére pedig Ormodi Bertalant volt szerencsém megnyerni. Az Academia könyve“ martiusban küldetik szét az előfizetőknek, az előfizetési díjt a kiadó magához kéri beküldeni.

□ (Meyerbeer, a híres zeneszerző) nemes ember lesz. Meyerbeer berlini levén, a nemeségért a porosz kormányhoz kelle folyamodnia, mely azonban, mivel ő zsidó, vonakodott neki e kitüntetést megadni. Ujában a württembergi kormány kérdést tett Berlinben, hogy nem tene-e ott rosz benyomást, ha a zeneszerzőt ő nevezné ki nemessé, s nem ohajtanák-e inkább e kinevezést ott teljesíteni. Mire a berlini kormány azt felelte, hogy teljesíti Meyerbeer kívánságát.

□ (Pastrana Julia) még él s nem halt meg, mint a lapokban híre futott. Ugyanis őre, a vele járó férfi, közölt egy orosz lapban levelet, tudatva, hogy a kisasszonnyal jelenleg Franciaországban a touloni közönséget mulatja, de nem sokára Sz.-Pétervárra megy vele.

Szinházi krónika.

□ Szombat, martius 10-én 1860. A rég várt kedves vendég Aranyvári Emilia k. a. ma lépett fel először szinpadunkan Montella Luigi urral, a milanoi scala-szinház első táncosával. Vendég művésznőnkrol mig a pesti nemzeti szinház tagja volt, az ottani lapok kivétel nélkül oly magasztalólag szoltak, oly részletesen ismertették a t. kisasszony művészetét, hogy mi legfeljebb ismétlésekbe bocsátkozhatunk csak, s oly dolgokat mondhatunk, melyeket különbnél különbféle variációkban elmondottak már. Aranyvári E. Montella urral egy eszményi pas de deux lejtettek először. Minden táncz csak akkor emelkedhetik fel magasabb költői becsre, ha a lejtésben, szökések, vagy álló attitudók által valami eszmét fejez ki. Aranyvári Emilia k. a. táncz a még mindig bir ezen elbájoló varázsszal. A vidám kaczerőség, mely a művésznő minden mozdulatán előmlik, tesz ki őt leginkább kedvesé. Mondanunk sem kell, hogy minden táncz után többször zajosan kihívták. A mi Montella urat illeti órála kevesebb mondani valónk lehet, — van tánczgyakorlottsága ugyan, de nem bir a kellő könnyűséggel. Tánczából az látszik éppen hiányzani a mit Aranyvári k. a. oly nagy mértékben bir, t. i. mozdulatai lélekkel, kifejezéssel nem birnak.

Ez alkalommal adatott elő a „Becsületeszó“ vigjáték 1 fv. Szigetitől, továbbá „Egy ur és egy asszonyság“ szintén vigjáték 1 fv. Az elsőben Follinusné asszony Rózát a legszeretetre méltóbb naivsággal adá. Komáromi sok természetesség s különösen szinpadi othonossággal adá a rögeszmés pessimista jellemű Bérczy Ákost. Ugyan ezt mondhatjuk minden tekintetben Paulay — Gyula — játékaról is. Bodorfiné — Lucretia —, Simonyi — Szikszait adák. Az „Egy ur és egy asszonyság“ban Polákovicsné és Paulai folytonos derült hangulatban tarták a közönséget. A szinház a szorongásig megtelt minden részében. Jövöre nézve igen ohajtható lenne, ha a rendezők arra is kiterjesztesék figyelmüket, hogy a felvonás közti szünetek ne tartsanak oly soká. A közönség ma is többször kényszerült zajos dörömbölésekkel siettetni az előadást.

Lapunk 97-dik számában a következő sajtóbákat kérjük kiigazítani: a 71 lapon 2-dik hasáb a 17 sorban Pyulaf helyett Gyulai, a 19-ik sorban Verdi helyett Flotow, a 71 lap 1-ső hasáb felülről a 9-ik sorban Spenyoi helyett Spanyol olvasandó.

NYILVÁNOSÍTÁS.
P. F. urnak Déesen. Az ördögöt hogy annál biztosabban eljuthassan az illető helyre, szándékosan indítottuk utra.

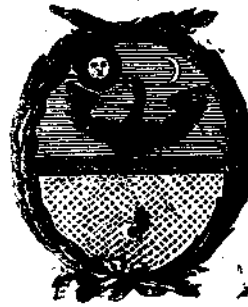
Felelős a szerkesztésért és kiadó HAVI MIHÁLY.

Jekelfalussy ur első vendégjátéka.

Bérlet

szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, hétfőn, martius 12-én, 1860.

Jekelfalussy ur első vendégjátékául

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHALY igazgatása alatti
dalszintársaság által

adatik :

LAMMERMOORI LUCIA.

Nagy opera 3. felvonásban, írta Romani Felix, fordította Egressi Béni,
zenéjét írta Donizetti.

S z e m é l y z e t :

Aston lord, Lammermoor ura	Bodorfi.	Bidebens Rajmond	Baráti.
Lucia, húga	Fridrikné.	Eliza, társalkodónéja	Lang M.
Rawenwordi Edgar	Jekelfalussy.	Normanno	Gerecs.
Buklani Arthur	Szüics.	Urak, hölgyek, harcosok.	

Jekelfalussy Albert ur, a pesti nemzeti színház volt első tenoristája a fenzelölt szerepben mint vendég a t. cz. közönség kegyébe ajánlja magát.

Kéretnek a t. cz. uraságok déli 12 óráig helyeik iránt rendelkezni.

Helyek ára: Felső páholy 2 ft. 10 kr. Közép páholy 3 ft. 15 kr. Alsó páholy 2 ft. 63 kr. Zártaszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altishti jegy 21 kr. Karzat 18 kr. oszt. ért.

Kezdeté 7 órakor, vége 9-után.